

Tmavá včela Německo

IG Dunkle Biene Deutschland („Tmavá včela Německo“) se v originále jmenuje chovatelské sdružení, které se snaží o ochranu a rozšíření chovu včely medonosné tmavé *Apis mellifera mellifera* v Německu.



Apis mellifera mellifera

Foto Kai-Michael Engfer

Podobně jako v Čechách, také na území Německa je tmavé plemeno původní. Především v minulém století došlo k vytlačení této včely jinými plemeny (poddruhy). Nicméně popularita tmavé včely u našich západních sousedů poslední dobou roste.

Proč zachraňovat původní včelu?

Podle názorů členů sdružení byli včelaři v Německu zaslepeni chamtivostí po stále vyšších medných výnosech a nedocenili pro včelaření vynikajících vlastností původní regionálně přizpůsobené tmavé včely. Ta byla v minulém století záměrným importem kraňského plemene systematicky vytlačována a nakonec téměř vyhubena.

Přitom je prý tmavá včela mírnější než mnohá kraňka, nechá se ošetřovat bez jakékoliv ochrany. „Bodavost je stejně jen otázkou vnějších faktorů. Přirozeně se nechá i mírná včela vychovat k bodavosti, když se s ní hrubě

zachází,“ míní Kai-Michael Engfer, chovatel matek a zakladatel sdružení Tmavá včela Německo.

Včela medonosná tmavá navíc přezimuje velice úsporně v menších společenstvech a zjara se vyvíjí spíše opatrně, aby přechod ze zimy samostatně kompenzovala. Nektar a pyl sbírá i při chladném počasí, kdy jiná plemena včel neopouštějí domov. Ani roje s hrstkou včel prý nemají potíže přezimovat.

„Většina ve střední Evropě rozšířených plemen a kmenů je už přešlechtěna, takže včelařům svou choulostivostí způsobují vysoké výdaje. Tmavé plemeno je od přírody vybaveno vyšším temperamentem a nižšími výnosy, ale jestliže toto akceptujeme, odmění nás spolehlivostí a nízkými náklady. Jsme přesvědčeni, že tato přirozeně divoká včela má potenciál k rezistenci proti varroóze,“ sdělila včelařka s českým původem Cherylyn Haurová a dodává: „Naštěstí ještě existují na různých místech v Evropě zbytky tohoto druhu – genetické zdroje, po kterých můžeme sáhnout. Rovněž se setkáváme se stále větším počtem uvědomělých včelařů, kteří oceňují tyto mimořádné vlastnosti a zasazují se o rozšíření a opětné zavedení tohoto plemene.“

V Bavorsku začíná pracovat oplozovací stanice

Důležitý argument pro chov včely medonosné tmavé je záchrana ohroženého druhu. „Z hlediska biodiverzity je nezodpovědné nahradit v naší oblasti domácí tmavou včelu kraňkou,“ lze se dočíst v jednom z tiskových materiálů sdružení IG Dunkle Biene Deutschland.

Sdružení nabádá včelaře, aby se obrátili na příslušné instituce a žádali vznik chráněných oblastí pro chov tmavého plemene. V roce 2011 získalo německé sdružení povolení využít údolí Krottenbachu v přírodní rezervaci pohoří Karwendel v Bavorsku k založení první oplozovací stanice pro chov čistokrevného poddruhu *Apis mellifera mellifera*:



Pozvánka na mezinárodní kongres SICAMM ve Švýcarsku 30. srpna až 4. září 2012. Místo konání: Landquart

„My nemáme problémy s německou legislativou, ale s konzervativními svazy včelařů. Ze strachu o svou kraňku naši práci pomlouvají a snaží ji veřejně utlumit. Doposud jsme na území Německa neměli žádnou oplozovací stanici, takže včelaři z Bavorka dokonce vozili matky na oplození až do Švýcarska. Máme výhodu, že údolí v pohoří Karwendel je ze tří stran uzavřené až 1900 metrů vysokými horami, takže matky mají možnost letět jenom jedním směrem – do údolí. Stačí tudíž umístit úly matek výše a trubce níže do údolí. Tím je zajištěno, že se matky setkají s požadovanými trubci a spáří se s nimi.

„Tmavé matky“ jsou ceněny

V Porýní-Westfálsku a v Hesensku byly loni založeny dvě nové chovné stanice. „Budoucnost tmavé včely vidíme optimisticky. Tmavá včela budí zájem angažovaných chovatelů a poptávka po plemenném materiálu v posledních letech natolik stoupla, že nemůže být v současné době uspokojena. Cena jedné oplozené čistokrevné matky se pohybuje mezi 80 až 150 €. Po rozšíření chovatelských stanic chceme do roku 2014 snížit cenu oplozené matky na 50 €," sdělují chovatelé matek Nordbiene – Kai-Michael Englfer, Andres Ratz, Thomas Petermann a další.

SICAMM – Mezinárodní kongres ve Švýcarsku 2012

Sdružení spolupracuje také se švýcarskými chovateli včely medonosné tmavé, kteří pro tento rok připravují významnou akci.

Organizace SICAMM (Societas Internationalis pro Conservatione Apis Meliferae Meliferae, <http://www.sicamm.org>) byla založena v roce 1995 ve Flekkefjordu v Norsku včelaři a vědci z Rakouska, Dánska, Německa, Norska, Polska, Švédska, Švýcarska a Velké Británie jako mezinárodní asociace zaměřená na ochranu evropské tmavé včely *Apis mellifera mellifera*. Členství se od té doby rozšířilo o většinu evropských zemí. Jednou z hlavních činností je pořádání mezinárodních konferencí. Pro tento rok připravuje SICAMM mezinárodní kongres pro všechny přátele tmavé včely v Landquartu ve



Údolí Krottenbach v přírodní rezervaci pohoří Karwendel v Bavorsku
Foto archiv IG Dunkle Biene Deutschland



Zleva dělnice kraňské včely, vlašské včely a vpravo tmavé včely

Kresba M. Mizzero

Švýcarsku. Koná se 31. srpna až 4. září. Slogan nadcházející konference zní: „S tmavou včelou pro světlou budoucnost“. Na programu jsou mimo přednášek také exkurze do Centra pro výzkum v Liebefeld-Bernu, návštěva švýcarského zemědělského muzea Alberswil-Willisau a výlet do jedné alpské oplozovací stanice apod.

Jednacím jazykem konference je angličtina s překladem do němčiny a do francouzštiny. Konference je veřejná, registrace je možná na www.mellifera.ch

Informace pro článek poskytli:
Cherilyn Haurová a Kai-Michael Englfer www.Nordbiene.de
-redakce-